

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Vinter 2025
Institution	VUC Lyngby
Uddannelse	Hf-enkeltfag
Fag og niveau	Psykologi C (elearning)
Lærer(e)	Kirstine Riiber Wind
Hold	25psyc21
Kursusuger	15 uger - med en afleveringsopgave om ugen

Oversigt over tematiske undervisningsforløb:

Tema 1	Introduktion: Psykologi C
Tema 2	Menneskets udvikling
Tema 3	Mennesket i modgang
Tema 4	Mennesker i konflikt
Tema 5	Arbejds- og organisationspsykologi

Tema 1	Introduktion: Psykologi C
Indhold	<u>Kernestof:</u> Personlighed & identitet, udviklingspsykologi, socialpsykologi og kognition & læring. <u>Beskrivelse af temaet:</u> I det første tema arbejder vi med en bred vifte af teorier og forskellige psykologiske tilgange indenfor den videnskabelige psykologi. Vi starter med teoretikerne Skinner, Bandura og Giddens, der lægger mest vægt på miljøets påvirkning af mennesker. Herefter arbejder vi med Darwin, Freud og Piaget, der vægter arvens påvirkning af mennesker højt. Forløbet er struktureret så teorier, der lægger mest vægt på miljømæssige aspekter, kommer først efterfulgt af psykologiske teorier, der fokuserer mest på arvens betydning. Afslutningsvist anvendes de forskellige teoretiske tilgange ud fra menneskets to køn – mænd og kvinder. Kursisterne vil løbende skulle forholde sig kritisk til teorierne og arvens og miljøets prægning af mennesker. 1. Opgave om Introduktion til psykologi: • Grundlæggende psykologi og socialpsykologi iBog: Kapitel 1 om "Hverdagspsykologi og pop-psykologi" • Grundlæggende psykologi og socialpsykologi iBog: Kapitel 1 om "Den videnskabelige psykologi" & "De vigtigste psykologiske tilgange". • Læreplanen for psykologi c. 2. Opgave om Skinner og Bandura • Psykologiens veje i bog, kap. 2 Video om. "Den mangfoldige psykologi" som opsamling om de forskellige psykologiske tilgange https://psykveje.sy-stime.dk/?id=4760&L= • Psykologiens veje iBog, kap. 9: "Fra behavioristisk til social-kognitiv lærings-teori". • "Seje piger og søde drenge". April 2011 pædagogernes fagblad • Watsons eksperiment med lille Albert (indlæring af frygt): http://www.youtube.com/watch?v=Xt0ucxOrPQE&feature=related • Skinners boks (indlæring ved straf eller belønning): https://www.youtube.com/watch?v=sK0cOrmuAwg • Banduras bobo doll (indlæring ved imitation): https://www.youtube.com/watch?v=eqNaLerMNOE

	3. Opgave om Giddens • Teksten Postmoderne Psykologi (fra Hvorfor ryger Nille?) liv.dk Forebyggelsesprojekt om Ung og Rygning, Kræftens Bekæmpelse • Psykologiens veje iBog, kap. 19: Ungdom og senmodernitet: Følgende afsnit: Sociale arenaer, roller og identitet, det multiple selv og identitet som et refleksivt projekt. • Klæder skaber børn fra Socialpædagogen. Børn & Unge, april 2011. 4. Opgave om Darwin og Freud • "Evolutionspsykologi og Parforhold" af Jonatan K Karnøe • "Psykoanalysen" fra Psykologiske Perspektiver af Ole Schultz Larsen, 1998, s. 13, 19 – 29. • YouTube: The Marshmallow test: https://www.youtube.com/watch?v=QX_oy9614H 5. Opgave om Piaget og køn • Psykologiens veje iBog: Kap. 4: "Køn og kønsforskelle" • Psykologiens veje iBog: Kap. 12: Den 1. side om. "Assimilation og akkommodation". • Psykologiens veje iBog: Kap. 2 om: "Kognitiv psykologi om kognitive skemaer" • "Fra Bruce til Brenda" af Ole Schultz Larsen • "Kønskampen i børneopdragelsen er død", Information, 08.10.08
Omfang	5 uger
Særlige fokus-punkter	Der arbejdes på at eleverne tilegner sig en basal videnskabsteoretisk forståelse, samt forståelse af, at menneskets psyke kan forstås ud fra flere teorier. Derudover dækker teorierne både miljømæssige såvel som arvelige påvirkninger i personlighedspsykologien. Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen foregår asynkront via nettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver selvstændigt.

Tema 2	Menneskets udvikling
Indhold	<u>Kernestof:</u> Personlighed & identitet, udviklingspsykologi og kognition & læring. <u>Beskrivelse af temaet:</u> I dette tema starter vi med at arbejde med Stern og ser på, hvordan det lille barn udvikler sig. Vi gennemgår Bowlbys tilknytningsteori, indre arbejdsmodeller og tryk basis/sikker base samt Ainsworths tilknytningsmønstre. Vi ser også på, hvordan nogle voksne har svært ved at vænne sig til at tage ansvar og være forældre. 6. Opgave om Sterns udviklingsteori • Psykologiens veje i Bog: Kap. 6: Udviklingspsykologi: Afsnittet: "Daniel Stern og hans fem udviklingstrin". • Det gode samspil: https://www.youtube.com/watch?v=lvc61awUSak • Still face eksperimentet: https://www.youtube.com/watch?v=apzXGE-bZht0&t=2s 7. Opgave om Bowlbys tilknytningsteori • Psykologiens veje i Bog: Kap. 6: Udviklingspsykologi: Afsnittet: "John Bowlby og Mary Ainsworth". • Anvendt Psykologi, 2005: "En tryk basis", s. 200-206. • "Fremtidens døgninstitution: Rebekka og Jason i samme verden" fra Socialpædagogen, 03.09.10. • Mary Ainsworths Fremmedsituationstesten: https://www.youtube.com/watch?v=QTsewNrHUHU&t=2s
Omfang	2 uger
Særlige fokus-punkter	Kursisterne skal kunne give en definition af, hvad god omsorg er og kunne redegøre for Sterns udviklingsteori og begreberne for hvert udviklingsområde samt anvende disse begreber på en case. Formålet er også at kunne redegøre for moderne spædbarnsforskning. Derudover er læringsmålet med Bowlbys tilknytningsteori at forstå, hvordan tilknytningen foregår og dens betydning for barnet på længere sigt. Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen foregår asynkront via nettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige- eller mundtlige opgaver, som kursisterne laver selvstændigt.

Tema 3	Mennesket i modgang
Indhold	<u>Kernestof:</u> Personlighed & identitet, udviklingspsykologi, socialpsykologi <u>Beskrivelse af temaet:</u> I dette tema ser vi på omsorgssvigt. Vi starter med at se på Spitz, som har lavet undersøgelser på et kvindefængsel. Vi gennemgår også Harlows abeforsøg. Vi læser desuden om forskellige former for omsorgssvigt/overgreb. Vi undersøger symptomer/reaktioner og inddrager begrebet resiliens. Vi ser på forskellige måder, hvorpå man kan kæmpe sig igennem et omsorgssvigt. Enten ved pædagogisk støtte (behavioristisk eller tilknytningsteoretisk tilgang), eller ved at skabe Oplevelse Af Sammenhæng (Antonovsky). Til sidst ser vi på konsekvenser af omsorgssvigt. Efterfølgende ser vi på psykologien indenfor krise. Vi ser på krisens forløb ved Cullberg og vi gennemgår Freuds forsvarsmekanismer. Kursisterne analyser en ung mand, Benjamin, med udgangspunkt i en dokumentar om hans kriseforløb, da han mister begge forældre. 8. Opgave om omsorgssvigt • Psykologiens veje iBog: Hele kap. 8: "Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt". • "Langsigtede virkninger af omsorgssvigt" af Ole Schultz Larsen. • Psykologiens veje iBog: Kap. 23: Stress og coping: Afsnittet: "Oplevelse af sammenhæng (OAS)". • "Fremtidens døgninstitution: Karen gjorde forskellen fra Socialpædagogen", 03.09.10 • Youtube: Harlows forsøg med Rhesusaber: http://www.youtube.com/watch?v=OrNBEhzjg8I • Youtube: Spitz' optagelser af omsorgssvigtede børn: https://www.youtube.com/watch?v=VMWb8rfU-rg&t=1s • Dokumentar: Min barndom i helvede, om Lisbeth Zornig Andersens opvækst: https://www.youtube.com/watch?v=diDRwifqi5s 9. Opgave om kriser • Psykologiens veje iBog: Kap. 28: "Kriser og kollektive katastrofer". • Psykologiens veje iBog: Kap. 16: Psykoanalyse: Afsnittet: "Forsvarsmekanismer". • Dokumentar: "Benjamins Tragedie": https://vimeo.com/18005925 • Selvproduceret materiale og indtaling om at lave en psykologisk problemstilling
Omfang	2 uger

Særlige fokus-punkter	Målet for undervisningen er at give kursisten en forståelse for tilknytningens- og barndommens betydning for den senere udvikling, samt at kunne skelne mellem forskellige former for omsorgssvigt. Desuden er målet at skabe et overblik over de mange faktorer af belastende og beskyttende karakter, som påvirker hinanden i et omsorgssvigt. Der inddrages også tekster omkring det konkrete pædagogiske arbejde med børn og unge, der har været udsat for omsorgssvigt. Kriseforløbet har til hensigt at give et indblik i, hvor skrøbelige mennesker er, samt hvilke psykiske processer, der optræder hos mennesker i krise. Temaet vil se på krisens forløb og brug af forskellige forsvarsmekanismer. Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen foregår asynkront via nettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige- eller mundtlige opgaver, som kursisterne laver selvstændigt.

Tema 4	Mennesker i konflikt
Indhold	<u>Kernestof:</u> Personlighed & identitet, socialpsykologi og kognition & læring. <u>Beskrivelse af faget:</u> Temaet vil tage afsæt i socialpsykologien, hvor grundlæggende gruppebegreber og socialpsykologer såsom Asch og Milgram præsenteres. Dette vil efterfølges af teorier vedrørende konflikt. Her vil vi se på konflikt som en 8-trins trappe og forskellige stiltyper i forhold til at håndtere en konflikt – undvigende, tilpassende, konkurrerende, samarbejdende og kompromissøgende. Vi vil se på kognitiv dissonans teori samt social identitetsteori. Menneskers kognitive kategoriseringer af andre vil videreføres i forståelsen af begreberne ingroups og outgroups. Disse aspekter vil inddrage en forståelse af gruppestrukturer i forhold til både mindre og større grupper. Her vil der også inddrages en forståelse af fordomme og stereotyper samt identitet. 10. Opgave om konflikt • Anvendt psykologi, 2005: "Konflikter", s. 354-358. • Psykologiens veje iBog: Kap. 20: Kommunikation: Afsnittet: "Afspænding, jegsprog og cirkulær forståelse". • Psykologiens veje iBog: Kap. 21: Socialpsykologi: Afsnittet: "Solomon Asch". • Psykologiens veje iBog: Kap. 24: Ondskab: Afsnittet: "Lydighedens dilemma". • Youtube: Aschs eksperiment: http://www.youtube.com/watch?v=QzS5LS6m3KE&feature=related • Youtube: Milgrams eksperiment: https://www.youtube.com/watch?v=eTX42IVDwA4 • Case: Konflikten endte med fyringer fra BUPL. 11. Opgave om holdninger og social identitetsteori • Psykologiens veje iBog: Kap. 21: "Socialpsykologi". Hele kapitlet • Psykologiens veje iBog: Kap. 19: Ungdom og senmodernitet: Afsnittet: "Hvad er identitet"? • "Social identitetsteori", af Jonatan Kolding Karnøe. • Case: "Indsatte redder fangevogter fra overfald", Politiken.dk, 7. juli 2009.
Omfang	2 uger
Særlige fokus-punkter	Fokus er på gruppen og de processer, der foregår her samt social identitetsteori. Derudover giver temaet en viden om konflikter – mellem individer og/eller grupper, samt et indblik i, hvordan mennesker ikke altid er rationelle væsener. Dette belyses i holdninger.

	Det vil være gennemgående, at de tre taksonomiske niveauer – et problemorienteret, et redegørende og et diskuterende vil være grundlaget for arbejdet.
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen foregår asynkront via nettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige opgaver, som kursisterne laver selvstændigt.

Tema 5	Arbejds- og Organisationspsykologi
Indhold	<u>Kernestof:</u> Personlighed & identitet, socialpsykologi og kognition & læring. <u>Supplerende stof:</u> Arbejds- og organisationspsykologi <u>Beskrivelse af temaet:</u> Temaet vil tage afsæt i grundlæggende teorier om stress, herunder stressens funktion, hvor der både inddrages fysiske såvel som psykiske faktorer. Derefter vil der ses på forskellige former for stressorer. Herefter vil der introduceres teorier om psykisk arbejdsmiljø, herunder Karaseks krav-Kontrol model. Herefter vil forløbet kort introducere Scientific Management, Human Relation skolen samt Lewins ledelsesstile. Forløbet vil bruge stress og arbejdsmiljø som den overordnede referenceramme. Afslutningsvist ses der på læring i organisationer. Tavs og sproglig viden gennemgås samt den behavioristiske og kognitive tilgang til læring. 12. Opgave om Stress og arbejdsmiljø • Psykologiens veje iBog: Kap. 23: Stress og coping: Afsnittene: "Stress og coping", "Akut og kronisk stress" og "Stress: Et samspil mellem ydre og indre faktorer". • "De seks guldkorn" fra Videncenter for Arbejdsmiljø. • YouTube klip: DSB tur-retur: http://www.youtube.com/watch?v=RoejvYCEZMs • Case: It-Bjarne (en eksamenscase) 13. Opgave om Organisation og ledelse • Psykologiens veje iBog: Kap. 23: Stress og Coping: Afsnittet: "Fra industri- til service- og til vidensarbejde". • Psykologiens veje: Kap. 21: om: "Ledelsesteorier" • Artikel: "Mindre stress med fælles planlægning i Hjemmepleje Øst". fra Videncenter for Arbejdsmiljø. 14. Opgave om Læring i organisationer • Psykologiens veje iBog: Kap. 13: Viden, læring og undervisning: Afsnittet: "Tavs og sproglig viden". • Psykologiens veje iBog: Kap. 17: Eksistentiel og humanistisk psykologi: Afsnittene: "Maslows behovshierarki" samt "Højdepunktsoplevelser og flow". • Artikel: "Mød en socialrådgiver fra Uddannelses Guiden" (Undervisningsministeriet). 15. Opgave om Kommunikation og metode • Psykologiens veje iBog: Kap. 20: Læs kun: "Mobilen og de sociale medier". • Psykologiens veje: Kap. 3: Læs kun "kvantitativ og kvalitativ metode" • Selvproduceret ark om "Fremgangsmåde i psykologi - metode" (ved artikler/casen og undersøgelser)

	• Eksamensopgave fra "Ved det grønne bord" psykologi c 2022 og de fire videoer hertil. • Bilag 1: Forsker: Skærmene har invaderet vores liv - det er på tide, vi gør modstand Kilde: Bent Meier Sørensen, Videnskab.dk d. 14/01 2019 Anslag: 3.706 • Bilag 2: Teenagere: Vores forældre giver os ingen regler for opførsel på mobilen Kilde: Laura Marie Sørensen, dr.dk d. 26/6 2019 Anslag: 3.112 • Genopfriskende materiale om eksamen
Omfang	5 uger
Særlige fokus-punkter	Forløbet har til hensigt at give kursisterne et overblik over forskellige aspekter af arbejdslivet. Udgangspunktet er stress og arbejdsmiljø, og det vil fungere som en løbende reference-ramme. Efterfølgende er ønsket, at læring på arbejdspladsen introduceres. Krav-kontrol-modellen indeholder en akse der fører mod stress. Den anden akse fører mod udvikling og læring. Ved at starte i stress og afslutte i læring er cirklen sluttet – det sunde arbejde kontra det udviklende arbejde. Til slut ser vi på hvordan kommunikationen i det postmoderne samfund er præget af mobilsens og de sociale mediers indtog og hvordan denne udvikling præger os. Herudfra øver vi de metodekritiske færdigheder ud fra tekstens kvantitative og kvalitative undersøgelser. Endelig vil en eksamensøvelse give mulighed for at repetere dele af pensum.
Væsentligste arbejdsformer	Undervisningen foregår asynkront via nettet. Derfor vil opgaverne bygge på skriftlige- eller mundtlige opgaver, som kursisterne laver selvstændigt. Undervisningen afsluttes med en frivillig spørgedag på skolen eller via teams med evaluering, blande spørgsmål og fokus på den kommende eksamen.